

AGJENCIA QENDRORE E VLERËSIMIT TË ARRITJEVE TË NXËNËSVE

**PËRGJIGJET E KËRKESAVE TË TESTIT
(SKEMA E VLERËSIMIT)**

Shkolla e mesme e përgjithshme (drejtimi shoqëror; drejtimi i përgjithshëm)

Sesioni I, 9 qershor 2008

Varianti A

Kjo është një skemë qortimi, në të cilën jepen disa orientime lidhur me vlerësimin e përgjigjeve të nxënësit.

- Testi përbëhet nga dy pjesë: një në prozë dhe një në tragjedi.
- Testi përmban një total prej 50 pikësh.
- Testi ka 25 kërkesa.

Në vlerësimin e esesë duhet pasur parasysh:

- Përgjigjja e nxënësit duhet vlerësuar në tërësinë e saj, për cilësinë që paraqet, për ndjeshmërinë, mendimin, idetë që ka shprehur dhe origjinalitetin e tyre.
- Nxënësit që kanë probleme në drejtshkrim, por arrijnë të komunikojnë me shkrim një të kuptuar të qartë të pjesës letrare (të tekstit të dhënë) dhe të kërkesës, do të marrin pikët e plota për të kuptuarit. Nga ana tjetër, nxënësit që shkruajnë qartë, rrjedhshëm dhe pa gabime, por nuk dëshmojnë ndonjë të kuptuar të mirë të tekstit dhe kërkesës, do të marrin pikë për mënyrën e shprehjes, stilin dhe saktësinë drejtshkrimore, por nuk do të vlerësohen për të kuptuarin. **Mos harroni**, se ky është një provim që vlerëson **aftësitë letrare** (përgjigjen letrare) dhe **jo aftësitë gjuhësore**.
- Gabime që nuk ndikojnë në cilësinë e përgjithshme të përgjigjes, nuk do të merren në konsideratë në vlerësim. Do të hiqen pikë vetëm për ato gabime që ndikojnë mbi cilësinë dhe që i gjykoni si të rënda.

PJESA II
Shekspiri

“Makbethi”

Pyetja 13	C	1 pikë
Pyetja 14	D	1 pikë
Pyetja 15	A	1 pikë
Pyetja 16	A	1 pikë
Pyetja 17	D	1 pikë

Pyetja 18 **4 pikë**

Model përgjigjeje

Kjo skenë zhvillohet natën ose në mesnatë.

Funksioni artistik:

- Zhvillimi i skenës natën rrit **ankthin, misterin, frikën, tmerrin** te spektatori ose lexuesi.
- Nata mbart shumë të papritura, pabesi.
- Nata i vesh gjërat e zakonshme me përmasa të pazakonta (detajet, objektet, ngjarjet). Nata të parapërgatit për ngjarje të frikshme, të papritura që mund të ndodhin.
- Skenat që zhvillohen natën janë të parapëlqyera nga shkrimtarët, pikërisht për efektin sugjestionues që ato shkaktojnë.

Detajet: *kukuvajka,*

- na uroi natën e mirë,
- mos u zgjuan,
- kur flinte do ta kisha bërë vetë,
- kush fle në odën e dytë,
- qeshi në ëndërr,
- u zgjuan,
- i zuri prapë gjumi,
- mos fli më,
- gjumin,
- shambëllanëve të fjetur,
- rrobën e natës.

1 pikë Nëse shkruan skenën kur zhvillohet ngjarja.

1 pikë Nëse shpjegon **qartë** funksionin artistik.

2 pikë Nëse gjen **dy** detaje nga fragmenti.

dhe

1 pikë Nëse gjen **një** detaj.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë, bën një interpretim që nuk e përmban modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 19 **3 pikë****Figura e stilistikës:** metafora**Interpretimi:** Makbethi me krimin që kreu vrau gjumin e tij, vrau qetësinë e tij përgjithmonë. Ky varg është thirrja e ndërgjegjes së vrarë. Njeriu i me ndërgjegje të qetë fle, ai me ndërgjegje të trazuar jo.**1 pikë** Nëse gjen figurën e stilistikës.**2 pikë** Nëse interpreton **qartë** kuptimin e vargut.**DHE** **1 pikë** nëse interpreton pjesërisht kuptimin e vargut. P.sh:

- Vrau qetësinë; OSE
- Ka një ndërgjegje të trazuar; OSE
- Nuk fle dot më pasi ka kryer krimin; OSE
- Krimi e lë pa gjumë.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim (nuk ka kuptuar thelbin e veprës) ose nuk përgjigjet fare.*Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë, bën një interpretim që nuk e përmban modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.***Pyetja 20** **1 pikë****Model përgjigjeje:** Zonja Makbeth nuk e vret vetë pasi mbreti në gjumë i kujton të atin. Është një moment kur ajo shfaq dobësinë e saj.

- 1 pikë** Nëse shpjegon arsyen pse Zonja Makbeth nuk e kreu vetë krimin.
- Mbreti në gjumë i ngjasonte të atit; OSE
 - Shpreh një dobësi të sajën; OSE
 - Është brenda natyrës njerëzore që edhe krimineli të ketë një pikë të dobët; OSE
 - Dobësia e vajzës për babanë; OSE
 - Krahasimi me të atin sugjeron se pavarësisht dëshirës së saj për pushtet, ajo sheh te mbreti figurën autoritare që duhet respektuar.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.**Pyetja 21** **1 pikë****Model përgjigjeje:** Trokitja në derë nga pikëpamja psikologjike krijon ankth, tension, frikë. Është detaj që përdoret në veprat dramatike për të treguar gjendjen e tendosur të personazhit. Kjo përcillet edhe tek lexuesi ose publiku.**1 pikë** Nëse shpjegon efektin psikologjik që shkakton trokitja në derë.**0 pikë** Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 22 **2 pikë****Model përgjigjeje**

Gjaku në këtë tragjedi ka dy kuptime: të drejtpërdrejtë dhe të figurshëm.

Gjaku në kuptimin e drejtpërdrejtë vjen si dëshmi e krimit, njollat në duart e Makbethit dhe të së shoqes janë njollat e vrasjes.

Në kuptimin e figurshëm gjaku është pasoja e krimit, simbolizon vrasjen, vdekjen, është njolla e ndërgjegjes së vararë, është krimi që nuk shqitet.

1 pikë Nëse gjen kuptimin e **parë** që sjell imazhi i gjakut.

1 pikë Nëse gjen kuptimin e **figurshëm** që sjell imazhi i gjakut.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë, bën një interpretim që nuk e përmban modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 23 **3 pikë****Model përgjigjeje****Fjalët e përbëra:**

- barkpërmbysur,
- trupkapitëse,
- kryeushqyesen,
- vullnetsëmurë.

Formimi:

- bark+përmbysur,
- trup+kapitëse,
- krye+ushqyesen,
- vullnet+sëmurë.

2 pikë Nëse gjen **dy** fjalë të përbëra, nga fjalët e dhëna më sipër.

dhe **1 pikë** nëse gjen vetëm **një** fjalë të përbërë, nga fjalët e dhëna më sipër.

1 pikë Nëse tregon formimin e **njërës** prej fjalëve të përbëra.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 24 **2 pikë**

Model përgjigjeje: Një teknikë e tille, e përdorur që në antikitet, e bën aktin më të tmerrshëm përmes fuqisë së sugjestionimit. Gjërat që nuk shfaqen janë më të mistershme, rritet dramaciteti, kureshtja te spektatori.

2 pikë Nëse shpjegon **qartë** arsyen e zgjedhjes së një teknike të tillë.

dhe **1 pikë** Nëse shpjegon **pjesërisht** arsyen e një zgjedhjeje të tillë.

- Rrit kureshtjen; OSE
- Nuk do të trondisë shikuesin, etj.

0 pikë Nëse përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 25 8 pikë

Për esenë do të ndiqen kriteret e mëposhtme:

KRITERI I: SHTJELLIMI I IDESË

2 pikë

Vlerësuesi do të shikojë nëse nxënësi:

- shkruan një ese ku tregon se si autori përdor teknika të tilla si shfrytëzimi i detajeve dhe imazhet, për të dhënë thelbin e dy personazheve: Makbethit dhe zonjës Makbeth.
- shpreh qartë, përmes teknikave të tilla, se ku ndryshojnë ata të dy, cilat tipare të tyre theksohen dhe pse.
- i mbështet idetë e veta me shembuj nga teksti i dhënë
- përdor detaje mbështetëse
- ka qartësi mendimi

KRITERI II: ORGANIZIMI DHE STRUKTURA E ESESË

2 pikë

1 pikë Struktura e esesë

- respekton elementet e strukturës së esesë:
 hyrjen
 zhvillimin
 përfundimin

Nxënësi merr **1 pikë** nëse përgjigjen e dhënë e strukturon sipas skemës së mësipërme.

Nëse mungon njëra prej tyre, ai do të marrë 0 pikë për këtë rubrikë.

1 pikë Organizimi i esesë

- organizim logjik, ku shfrytëzohen teknika të tilla si koherenca dhe unifikimi i paragrafëve (lidhja logjike mes paragrafëve, kalimi në mënyrë të natyrshme).

KRITERI III: STILI DHE ORIGJINALITETI

2 pikë

Vlerësuesi do të shikojë nëse nxënësi:

- Përmes gjuhës që përdor krijon një përshtypje të përgjithshme për atë që do të shprehë.
- shprehet me një gjuhë eseistike
- ka fjalor të pasur
- stil origjinal

KRITERI IV: SAKTËSIA GJUHËSORE

2 pikë

(1 pikë sintaksa dhe 1 pikë drejtshkrimi)

Vlerësuesi do të shikojë nëse nxënësi:

- strukturon qartë përgjigjen nga pikëpamja gramatikore
- ndërton fjali që janë të sakta dhe të qarta
- përdor fjali që variojnë në modele, gjatësi dhe ritëm
- ka saktësi drejtshkrimore